Academia de Ştiinţe a Moldovei

IEFS
Institutul de Economie, Finanţe şi Statistică

Ministerul Economiei al Republicii Moldova

EConomie şi SOCIOLOGIE

REVISTĂ TEORETICO-ŞTIINŢIFICĂ, fondată în anul 1953

ECONOMY AND SOCIOLOGY

THEORETICAL AND SCIENTIFICAL JOURNAL, founded in 1953

"Economia este baza societăţii" M. Eushiba

Nr.4
2011

Chişinău

ISSN: 1857-4130

Academia de Ştiinţe a Moldovei

Ministerul Economiei al Republicii Moldova

I E F S

Institutul de Economie, Finanţe şi Statistică

ECONOMIE şi SOCIOLOGIE

revistă teoretico-ştiinţifică, fondată în anul 1953

Nr. 4 / 2011

ISSN: 1857-4130

Chişinău

Nr. 4 / 2011

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Redactor-şef:
Gheorghe ILIADI, doctor habilitat, profesor cercetător (IEFS)
***Redactor-şef adjunct, compartimentul Economie**:*
Vadim MACARI, doctor, conferențiar cercetător (IEFS)
Redactor-şef adjunct, compartimentul Sociologie:
Andrei TIMUŞ, membru corespondent (AŞM)

Membrii:
Dumitru MOLDOVAN, membru corespondent (ASEM)
Gheorghe MIŞCOI, membru corespondent (AŞM)
Alexandru STRATAN, doctor habilitat, conferențiar universitar (IEFS)
Mircea CIUMARA, doctor, profesor universitar, INCE al AŞ (România)
Vasa LASZLO, doctor, conferențiar universitar (Ungaria)
Michael GRINGS, doctor, profesor (Germania)
Alexandr NECHIPELOV, academician, vicepreşedinte AŞ (Rusia)
Felix ZINOVIEV, academician, profesor (Ucraina)
Jamila BOPIEVA, doctor habilitat (Kazahstan)
Vilayat VALIYEV, doctor (Azerbaijan)
Galina ULIAN, doctor habilitat, profesor universitar (USM)
Alexandru GRIBINCEA, doctor habilitat, profesor universitar (ULIM)
Tudor BAJURA, doctor habilitat, conferențiar universitar (IEFS)
Valeriu DOGA, doctor habilitat, profesor universitar (IEFS)
Tatiana MANOLE, doctor habilitat, profesor universitar (IEFS)
Victoria TROFIMOV, doctor (AŞM)
Victor MOCANU, doctor, conferențiar universitar (AŞM)
Anatol ROJCO, doctor, conferențiar cercetător (IEFS)
Angela TIMUŞ, doctor, conferențiar cercetător (IEFS)
Galina SAVELIEVA, doctor (IEFS)
Radu CUHAL, doctor (BNM)

Conform deciziei Comisiei Superioare de Atestare a CNAA, revista „Economie şi Sociologie" este inclusă în „Lista revistelor recomandate pentru a fi recunoscute în calitate de publicații ştiințifice de profil" şi acreditată cu Categoria „B".

© Institutul de Economie, Finanțe şi Statistică al AŞM şi ME
© Secția de Sociologie a Institutului Integrare Europeană şi Ştiințe Politice al AŞM

Preluarea textelor editate în revista „Economie şi Sociologie" este posibilă doar cu acordul autorului. Responsabilitatea asupra fiecărui text publicat aparține autorilor. Opinia redacției nu coincide totdeauna cu opinia autorilor.

Redactor: **Iulia BÎRCĂ**
Redactor tehnic: **Tatiana PARVAN, Andrian SCLIFOS**
Redactor (limba engleză): **Eugenia LUCAŞENCO, Ludmila MUNTEANU-BURLAC**
Designer copertă: **Alexandru SANDULESCU**

Adresa redacției: Complexul Editorial, IEFS, MD-2064,
or.Chişinău, str. Ion Creangă, 45. **tel**.: 50-11-30, **fax.**: 74-37-94
web: www.iefs.md/complexul-editorial/; **e-mail:** bircaiulita@mail.ru

Nr. 4 / 2011

Academy of Sciences of Moldova

Ministry of Economy of the Republic of Moldova

IEFS

Institute of Economy, Finance and Statistics

ECONOMY and SOCIOLOGY

theoretical and scientifical journal, founded in 1953

No. 4 / 2011

ISSN: 1857-4130

Chisinau

EDITORIAL BOARD:

Editor-in-chief:
Gheorghe ILIADI, PhD, Professor (IEFS)
Editor-in-chief of Economics department:
Vadim MACARI, PhD, Associate Professor (IEFS)
Editor-in-chief of Sociology department:
Andrei TIMUŞ, Associate Member (ASM)

Members:
Dumitru MOLDOVAN, Associate Member (ASEM)
Gheorghe MIŞCOI, Associate Member (ASM)
Alexandru STRATAN, PhD, Associate Professor (IEFS)
Mircea CIUMARA, PhD, Professor, INCE of AS (Romania)
Vasa LASZLO, PhD (Hungary)
Michael GRINGS, PhD, Professor (Germany)
Alexandr NECHIPELOV, Academician, Vice President of AS (Russia)
Felix ZINOVIEV, Academician, Professor (Ukraine)
Jamila BOPIEVA, PhD (Kazakhstan)
Vilayat VALIYEV, PhD (Azerbaijan)
Galina ULIAN, PhD, Professor (USM)
Alexandru GRIBINCEA, PhD, Professor (ULIM)
Tudor BAJURA, PhD, Associate Professor (IEFS)
Valeriu DOGA, PhD, Professor (IEFS)
Tatiana MANOLE, PhD, Professor (IEFS)
Victoria TROFIMOV, PhD (ASM)
Victor MOCANU, PhD, Associate Professor (ASM)
Anatol ROJCO, PhD, Associate Professor (IEFS)
Angela TIMUŞ, PhD, Associate Professor (IEFS)
Galina SAVELIEVA, PhD (IEFS)
Radu CUHAL, PhD (BNM)

According to the decision of the Supreme Attestation Commission of NCAA, the journal „Economy and Sociology" is included in „The list of recommended journals to be recognized as scientific profile publications", and is accredited with „B" category.

© Institute of Economy, Finance and Statistics of ASM and ME
© Sociology Department of Institute of European Integration and Political Science of ASM

The taking over of the texts that are published in the journal „Economy and Sociology" is possible only with the author's agreement. Responsibility for each published text belongs to the authors. Authors views are not always accorded the editorial board's opinion.

Editor: **Iulita BIRCA**
Technical editor: **Tatiana PARVAN, Andrian SCLIFOS**
Editor (English): **Eugenia LUCASENCO, Ludmila MUNTEANU-BURLAC**
Designer: **Alexandru SANDULESCU**

Editor address: Editorial Complex, IEFS, MD-2064,
Chisinau, 45, Ion Creanga str., **tel.:** 50-11-30, **fax:** 74-37-94
web: www.iefs.md/complexul-editorial/; e**-mail:** bircaiulita@mail.ru

Nr. 4 / 2011

CUPRINS

ECONOMIE

Marijana JOVANOVIĆ, Bojana BEKIĆ, Aleksandra SAVIĆ
Oportunităţi de producţie de soia în Republica Serbia …… 9

Olga SÂRBU, Boris COREŢCHI
Promovarea comerţului cu produse agricole ecologice în vederea sporirii eficienţei sectorului agrar 15

Pavel MOVILEANU, Maria FIŞTIC
Abordarea situaţională şi implicaţiile de perspectivă ale producerii şi comercializării strugurilor de masă..... 21

Gheorghe ILIADI, Svetlana DODON
Bazele teoretice privind echilibrul bugetar şi conceptele moderne de programare a lui …… 28

Alexandru GRIBINCEA, Marina PRODAN, Corina GRIBINCEA
Politica comercială a Statelor Unite ale Americii şi a Uniunii Europene în contextual crizei financiare globale…… 34

Ion BÎZGU, Elisabeta TRAŞCĂ
Resursa umană şi factorii decisivi de influenţă a cererii turistice pe litoral – elemente strategice de folosit in managementul turismului românesc…… 42

Uraz BAIMURATOV
O nouă cale de dezvoltare 47

Tatiana TOFAN, Iulita BÎRCĂ
Principiile creării economiei bazate pe cunoştinţe în Uniunea Europeană..... 52

Constantin DAVID
Avantajele Sistemelor Informaţionale în cadrul serviciilor bancare..... 57

Petru Ion ROŞCA, Maria GÂF-DEAC
Perfecţionarea structurilor de gestiune corporativă în întreprinderile moderne..... 72

Radu CUHAL, Mihai UNGUREANU, Mircea BĂDULEŢEANU
Gestiunea riscului valutar în activitatea sectorului bancar..... 79

Lilia ROTARU
Rolul impozitelor locale la formarea şi creşterea bazei fiscale a teritoriului..... 81

Ion CERTAN
Împrumutul şi creditul bancar în circuitul financiar din economia naţională..... 88

Cristina ŢURCANU
Valorificarea potenţialului creativ al întreprinderii în formarea unei organizaţii inovaţionale..... 102

Viorica SPEIANU
Inevitabilitatea crizelor economice mondiale..... 107

Maria FIŞTIC
Semnificaţia, starea actuală şi metodele de stimulare ale exportului producţiei viti-vinicole…… 112

L.A. BAHCIVANJI, V.S. LESOGOROVA
Intensificarea creşterii porcinelor în baza inovaţiilor şi investiţiilor 118

Natalia MOCANU
Clusterul şi rolul lui în dezvoltarea economiei europene…….. 121

Ion BARBAROŞ
Particularităţile utilizării eficiente a resurselor funciare în legumicultura Republicii Moldova…… 126

Natalia SUDITU
Strategia adoptării deciziei manageriale: lansarea unui nou produs pe piaţă…….. 130

Aurelia ŞUŞU-ŢURCAN
Activitatea de cercetare-dezvoltare: evaluări şi analize…….. 135

Andrei TIMUŞ, Victoria CLIPA
Performanţele investiţiilor străine directe în Republica Moldova în perioada post criză…… 147

Victor MOROZ, Anatolie IGNAT
Abordări strategice privind asigurarea securităţii alimentare a Republicii Moldova…….. 153

Constantin AGAFIŢĂ
Echilibrarea bugetului public prin prisma ajustării veniturilor şi cheltuielilor…….. 161

SOCIOLOGIE

Victor MOCANU, Nicolae SALI
Aspecte teoretico-metodologice ale cercetării structurii sociale în condiţiile transformării societăţii moldoveneşti…… 170

CONTENTS

ECONOMY

Marijana JOVANOVIĆ, Bojana BEKIĆ, Aleksandra SAVIĆ
Opportunities for soybean production in Republic of Serbia…… 9

Olga SÂRBU, Boris COREȚCHI
Promoting the trade of organic agricultural products in order to increase the efficiency of agricultural sector…… 15

Pavel MOVILEANU, Maria FIȘTIC
Situational approach and perspective implications of table grapes production and marketing…… 21

Gheorghe ILIADI, Svetlana DODON
Theoretical basis of budget balance and modern concepts of its programming…… 28

Alexandru GRIBINCEA, Marina PRODAN, Corina GRIBINCEA
Us trade policy with European Union in the context of the global financial crisis.…… 34

Ion BIZGU, Elisabeta TRASCA
Human resources and influence of the deciding factors of seaside tourism demand - strategic elements used in the management of romanian tourism…… 42

Uraz BAIMURATOV
New way of development…… 47

Tatiana TOFAN, Iulita BIRCA
The principles of the creation of economy based of knowledgein the European Union …… 52

Constantin DAVID
Advantages of the informational systems in the banking services…… 57

Petru Ion ROȘCA, Maria GÂF-DEAC
Improvement of corporate management structure in modern entreprises…… 72

Radu CUHAL, Mihai UNGUREANU, Mircea BĂDULEȚEANU
Exchange rate risk management in the banking sector activity…… 79

Lilia ROTARU
Role of the local taxes in formation and growth of the territorial tax base..... 81

Ion CERTAN
Borrowing and Bans' Loan in National Economy Financial Turnover…… 88

Cristina ȚURCANU
The valorization of company's creative potential in the formation of an innovational organization…… 102

Viorica SPEIANU
Inevitability of economic crisis…… 107

Maria FIȘTIC
Significantly, the current status and stimulation methods of export production of wine…… 112

L.A. BAHCIVANJI, V.S. LESOGOROVA
Intensification of pig-breeding on the innovation and investment basis…… 118

Natalia MOCANU
Cluster and its role in the development of the european economy 121

Ion BARBAROŞ
Particularities for efficient use of land resources in vegetable growing in Republic of Moldova..... 126

Natalia SUDITU
Strategy of management decisions making: bringing a new product on the market..... 130

Aurelia ŞUŞU-ŢURCAN
Research and development: assessments and analysis..... 135

Andrei TIMUŞ, Victoria CLIPA
Foreign direct investment performance in the Republic of Moldova post-crisis period..... 147

Victor MOROZ, Anatolie IGNAT
Strategic approaches to ensure the food security of the Republic of Moldova..... 153

Constantin AGAFITA
Balancing the budget in terms of public revenue and expenditure adjustments..... 161

SOCIOLOGY

Victor MOCANU, Nicolae SALI
Theoretical and methodological aspects of the research of social structure in the conditions of moldovan society's transformation..... 170

ECONOMIE/ECONOMY

OPORTUNITĂȚI DE PRODUCȚIE DE SOIA ÎN REPUBLICA SERBIA

Marijana JOVANOVIĆ, asistent de cercetare
Bojana BEKIĆ, conf. cercet.
Aleksandra SAVIĆ, masterand

Producția de soia, atât în monocultură, precum şi în calitate de cultură combinată îndeplineşte criteriile în materie de randament al semințelor, biomasa de suprafață, precum şi cantitatea de nutrienți care intră în sol. Republica Serbia este printre cei mai importanti producatori de soia din Europa, oamenii de afaceri din cadrul statului obişnuind să extindă potențialul de producție. În ultimii ani, influențate de criza economică globală, toate produsele agricole au înregistrat o scădere pe piețele bursiere interne şi internaționale, în timp ce semințele de soia au înregistrat un scor pozitiv şi prețuri constante, ceea ce justifică producția acestora. Se poate, prin urmare, de concluzionat că prin utilizarea caracteristicilor favorabile a diferitor specii de plante utilizînd producția organică, producția în sine justifică investiția inițială.

Cuvinte cheie: semințe, potențial de producție, justificare economică pentru producția de soia, agricultura organică

OPPORTUNITIES FOR SOYBEAN PRODUCTION IN REPUBLIC OF SERBIA

Marijana JOVANOVIĆ, research assistant
Bojana BEKIĆ, associate researcher
Aleksandra SAVIĆ, master student

Production of soyebean, both in monoculture, a well as a the combined crop satisfies the criteria in term of seed yields, aboveground biomass, and the amount of nutriens that enter the soil. Republic Serbia of soybean production is among the most important producers in Europe, local businessmen used to expand production potential. In recent years, influenced by the global economic crisis, all agricultural products in domestic and international stock exchanges commodity recorded decline, whille soyebean seed recorded a positive score andconstant prices, which justify production. It can therefore be concluded that the use of favorable characteristics of plant species using organic production, production justifies the initial investment.

Key words: seed yied, production potential, economy justification for soybean production, organic farming

PROMOVAREA COMERȚULUI CU PRODUSE AGRICOLE ECOLOGICE ÎN VEDEREA SPORIRII EFICIENȚEI SECTORULUI AGRAR

Olga SÂRBU, dr.,conf. univ. UASM
Boris COREȚCHI, lector univ., drd. USM

Recenzent: Alexandru GRIBINCEA, dr. hab., prof. univ. ULIM

Republica Moldova este o țară cu condiții favorabile pentru dezvoltarea agriculturii. Nici într-o altă țară din lume cernoziomurile nu constituie până la 80% din suprafața terenurilor agricole. Totuşi performanța sectorului agrar al Republicii Moldova înregistrează un nivel scăzut în comparație cu alte țări. Lipsa competitivității este reflectata de productivitatea scăzută, de creşterea economica redusă, de faptul că agricultura şi industria alimentara nu reuşesc să țină pasul cu creşterea cererii de produse alimentare, determinată de creşterea economica generala rapida şi neputând face fata competiției străine, în special celei din Uniunea Europeană. În vederea renovării sectorului agrar, sporirii competitivității produselor acestui domeniu de activitate este necesar de atras o deosebită atenție producerii produselor agricole ecologice cererea cărora în ultima perioadă înregistrează o tendință de creştere atât pe plan național cât şi internațional.

Cuvinte cheie: *Agricultura ecologică, Comerț internațional, Potențial agroecologic, Securitatea alimentară.*

PROMOTING THE TRADE OF ORGANIC AGRICULTURAL PRODUCTS IN ORDER TO INCREASE THE EFFICIENCY OF AGRICULTURAL SECTOR

Olga SÂRBU, PhD, associate professor, UASM
Boris COREȚCHI, lector univ., PhD student, USM

Reviewer: Alexandru GRIBINCEA, PhD, Professor, ULIM

Moldova is a country with favourable conditions for agricultural development. No other country in the world owns chernozems which are up to 80% of agricultural land surface.

However, Moldova's agricultural sector performance records a low level of development compared to other countries.

The lack of competitiveness is reflected by low productivity, by low economic growth, that agriculture and food industry are unable to abreast with food demand, caused by fast overall economic growth and can not cope with foreign competition, especially with that of European Union. In order to renovate the agricultural sector, to enhance the competitiveness of the products of this sector, there is necessary to pay a special attention to production of organic food which demand in recent years shows a growing trend both nationally and internationally.

Key words: *Organic farming, international trade, agro-ecological potential, food security.*

ABORDAREA SITUAȚIONALĂ ŞI IMPLICAȚIILE DE PERSPECTIVĂ ALE PRODUCERII ŞI COMERCIALIZĂRII STRUGURILOR DE MASĂ

Pavel MOVILEANU, dr. hab., prof. univ., UASM
Maria FIŞTIC, lector superior universitar, UASM

Recenzent: O. GHERMAN, dr., conf. univ., UASM

Pentru noi, care ne considerăm pe bună dreptate o țară a viței-de-vie, producerea şi comercializarea strugurilor de masă din totdeauna a fost şi va fi un potențial care ne-ar permite să ameliorăm esențial starea economico-financiară a fiecărui viticultor în particular şi a bugetului statal la general.

Cuvinte cheie: *sectorul de producere a strugurilor pentru masă, suprafața de cultivare, producția globală de struguri pentru masă, preț de comercializare.*

SITUATIONAL APPROACH AND PERSPECTIVE IMPLICATIONS OF TABLE GRAPES PRODUCTION AND MARKETING

Pavel MOVILEANU, PhD, professor, UASM
Maria FIŞTIC, University Lecturer, UASM

Recenzent: O. GHERMAN, PhD, conf. univ., UASM

For such a country as the Republic of Moldova, considered as a vine-growing country, table grapes production and marketing has been and will always be a potential that would allow us to improve essentially the economic and financial situation of each vine-grower in particular and the state budget in general.

Key words: *Cultivation area, Global production of table grapes, Marketing price, Sector of table grapes production.*

BAZELE TEORETICE PRIVIND ECHILIBRUL BUGETAR ŞI CONCEPTELE MODERNE DE PROGRAMARE A LUI

Gheorghe ILIADI, dr. hab., prof., IEFS
Svetlana DODON, drd., IEFS

Recenzent: Tatiana MANOLI, dr. hab., prof., IEFS

Materialul prezentat este pregătit în baza analizei comparative a diferitor teorii şi modele de echilibrare a bugetului național public. Sunt întreprinse încercări de a sintetiza diferite metode, tehnici şi procedee calitative folosite în activitatea financiară pentru echilibrarea bugetului.

Au fost sistematizate diferite poziții a autorilor, şcoli şi direcții conceptuale în ştiința europeană a bazelor metodologice consacrate problemei echilibrului. Sunt delimitate unele teorii cu impact în investigațiile ştiințifice a problemelor echilibrului bugetar în anumite etape a evoluției dezvoltării moderne.

Cuvinte cheie: *buget național, teorii, modele, concepte moderne, analiza comparativ, metode, tehnici şi procedee de echilibrarea bugetului.*

THEORETICAL BASIS OF BUDGET BALANCE AND MODERN CONCEPTS OF ITS PROGRAMMING

Gheorghe ILIADI, PhD, prof., IEFS
Svetlana DODON, PhD student, IEFS

Reviewer: Tatiana MANOLI, PhD, prof., IEFS

Below material is prepared based on comparative analysis of different theories and models of balancing of the national budget public. There are made some attempts to synthesize various methods, techniques and qualitative methods used in financial activity in order to balance the budget. Have been systematized different positions of the authors, schools and conceptual directions of the European science of methodological bases devoted to the problem of balance. There are delimited some theories with impact on scientific investigations of budgetary balance problems, in certain stages of the evolution of modern development.

Key words: *national budget, theories, models, modern concepts, comparative analysis, methods, techniques and procedures and budgetary balance.*

POLITICA COMERCIALĂ A STATELOR UNITE ALE AMERICII ŞI A UNIUNII EUROPENE ÎN CONTEXTUL CRIZEI FINANCIARE GLOBALE

Alexandru GRIBINCEA, dr. hab., prof. univ., ULIM
Marina PRODAN, manager, SUA
Corina GRIBINCEA, masterandă, IEFS

În lucrare se examinează comerțul SUA cu Uniunea Europeană (UE sau UE-27) în perioada anilor 2008-2010, marcați de criza financiară mondială. Autorii propun o nouă abordare în îmbunătățirea comerțului Statelor Unite cu UE-NMS12 în vederea oferirii unei direcții mai clare şi asigurarea informațională a întreprinderilor mici şi mijlocii din SUA despre piețele UE-NMS12. ***Cuvinte cheie:*** *comerț, UE, reglementarea comerțului, comerțul Statelor Unite, UE-*

US TRADE POLICY WITH EUROPEAN UNION IN THE CONTEXT OF THE GLOBAL FINANCIAL CRISIS

Alexandru GRIBINCEA, PhD, univ. prof., ULIM
Marina PRODAN, manager, USA
Corina GRIBINCEA, master student, IEFS

This paper will examine the US Trade with European Union (EU or EU27) countries in the period between 2008-2010, which was marked by the world economic crisis. Authors propose a new approach for improvement of the US trade with EU-NMS12, in order to offer a more clear direction and to informationally assure SMEs from USA about the EU-NMS12 markets. ***Key words****: trade, EU, trade regulation, US trade, EU-NMS12*

NMS12

RESURSA UMANĂ ŞI FACTORII DECISIVI DE INFLUENȚĂ A CERERII TURISTICE PE LITORAL – ELEMENTE STRATEGICE DE FOLOSIT IN MANAGEMENTUL TURISMULUI ROMÂNESC

Ion BÎZGU, dr.hab., prof.univ.,
Elisabeta TRAŞCĂ, drd., USM

Recenzent: Petru ȚURCANU,
dr. hab., prof. univ., UASM

Calitatea forței de muncă utilizată in turism reprezintă un factor cheie, determinant al calității produsului turistic în ansamblu. Elementul uman prin intermediul căruia se comercializează şi se consumă produsul turistic are un rol hotărâtor în politica de dezvoltare a sectorului turism astfel încât nici o dezvoltare turistică nu poate fi concepută fără antrenarea dezvoltării unei forțe de muncă corespunzătoare. Factorii decisivi care pot influența şi motiva consumatorii să-şi îndrepte atenția asupra petrecerii timpului liber pe litoralul românesc sunt influența calității, influența tarifului, influența agrementului, agrementul acvatic, influența infrastructurii.

Cuvinte cheie: *resursa umana, produs turistic, calitate, tarif, agrement*

HUMAN RESOURCES AND INFLUENCE OF THE DECIDING FACTORS OF SEASIDE TOURISM DEMAND - STRATEGIC ELEMENTS USED IN THE MANAGEMENT OF ROMANIAN TOURISM

Ion BIZGU, PhD, prof.univ.,
Elisabeta TRASCA, PhD student, USM

Reviewer: Petru ȚURCANU,
PhD, prof. univ., UASM

The quality of labor used in tourism is a key factor determining the overall quality tourism product. Human element, through which it is sold and consumed the tourism product, has a decisive role in the tourism sector development policy so that any tourism development can not be conceived without the engagement of developing an appropriate workforce. Decisive factors that can influence and motivate consumers to focus on the Romanian seaside leisure are the influence of quality, impact fee, the influence of recreation, leisure water, the influence of infrastructure.

Key words: *human resource, tourist product, quality, price, entertainment*

O NOUĂ CALE DE DEZVOLTARE

(Despre cartea "Armonia societății şi economiei: Paradigma Globală", Almaty, Economie, 360 pagini)

Uraz BAIMURATOV, profesor, Kazahstan

Acest articol este dedicat unei cărți a autorului din şapte volume unde pentru prima dată în literatura economică sunt evidențiate conceptele de armonie a societății şi economia acesteia. Acesta prezintă esența, tipurile şi caracteristicile categoriei de armonie în sistemele sociale. O atenție deosebită se acordă justificării rolului de dezvoltare spirituală, morală şi intelectuală a indivizilor, grupurilor sociale în construcția economiei sociale armonioase înconceptul 3 «D».

Cartea arată căile de eliminare a dizarmoniei din lumea actuală, justificată de noua eră de modificări civilizatoare şi nevoia de parteneriat ale Civilizațiilor între Est şi Vest.

Cartea este destinată pentru o gamă largă de cititori, doctoranzi, studenti, angajați în cercetare în domeniile: economie, finanțe, sociologie, ştiințe politice, demografie şi alte ramuri din domeniul ştiințelor sociale şi umaniste, precum şi pentru practicieni.

Cuvinte cheie: *armonie, dizarmonie, principiul moderalității, paradigma lumii, model, societate, economie, democrației, demografie, demo-etica, spiritualitate, trei "D", sistemul economic islamic, crizele, geneza, inovații.*

NEW WAY OF DEVELOPMENT

(About the book "Harmony of Society and Economy: Global Paradigm", Almaty, Economics, 360 pages)

Uraz BAIMURATOV, professor, Kazahstan

This article is devoted to book of the seven-volume work the author for the first time in the economic literature highlights the concept of harmony of society and its economy. He presents the essence, types and characteristics of the category of harmony in social systems. Particular attention is paid to the justification of the role of spiritual, moral and intellectual development of individuals, social groups in the construction of a harmonious social economy in 3 «D» concept.

The book shows the ways of eliminating the disharmony in the world today, justified by new era of civilizational change and the need for partnership of civilizations between East and West.

The book is meant for a wide range of readers, doctoral PhD, undergraduates, students engaged in research in the fields of economics, finance, sociology, political science, demography and other branches of social sciences and humanities, as well as for practitioners.

Key words: *Harmony, disharmony, principle of moderateness, world paradigm, model, society, economy, democracy, demography, demo-ethics, spirituality, three "D", Islamic economic system, crises, genesis, innovations.*

PRINCIPIILE CREĂRII ECONOMIEI BAZATE PE CUNOŞTINȚE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Tatiana TOFAN, dr., cercet. şt. super., IEFS
Iulita BÎRCĂ, cercet. şt. stagiar, IEFS

Recenzent: Galina SAVELIEVA, dr., IEFS

Revoluția cunoştințelor şi mutațiilor multor produse în economia mondială au condus politicienii, mai ales în țările cele mai dezvoltate, pentru a aborda aceste realități într-o perspectivă frontală şi pragmatică. Uniunea Europeană a pieței interne unice create printr-un sistem de legi şi reglementări care garantează libera circulație a persoanelor, mărfurilor, serviciilor şi capitalului, dar a dezvoltat politicile comune pentru comerț, agricultură şi pescuit.

***Cuvinte cheie**: economie, economie bazată pe cunoaştere*

THE PRINCIPLES OF THE CREATION OF ECONOMY BASED OF KNOWLEDGE IN THE EUROPEAN UNION

Tatiana TOFAN, PhD, senior scientific researcher, IEFS
Iulita BIRCA, scientific researcher, IEFS

Reviewer: Galina SAVELIEVA, PhD, IEFS

The knowledge revolution and many mutations produced in the world economy have led policymakers, especially in the most developed countries, to address these realities in a front prospective view and pragmatic. The European Union internal single market created by a system of laws and regulations that guarantee freedom of movement of persons, goods, services and capital, but has developed common policies for trade, agriculture and fishing.

***Key words:** economy, the knowledge-based economy.*

AVANTAJELE SISTEMELOR INFORMAȚIONALE ÎN CADRUL SERVICIILOR BANCARE

Constantin DAVID,
magistru în economie, drd.,
Universitatea de Stat din Moldova

Recenzent: Angela TIMUŞ, dr., IEFS

Scopul acestui articol este analiza factorilor care contribuie la interacțiunea eficientă a sistemelor informaționale moderne, precum e-banking şi sistemul bancar. Actualitatea articolului rezidă în investigarea conjuncturii pieței bancare din Republica Moldova. Accesul la Internet, care de la an la an capătă noi dimensiuni pozitive, asigură ca aceste soluții să poată fi accesate oriunde şi oricând, iar dacă vorbim de costuri, atunci acestea sunt mai mici în raport cu tranzacțiile clasice. Situația concurențială între bănci le determină pe acestea să promoveze e-canalele de servicii: serviciu clientelă mai receptiv, disponibilitate 24/24 de ore, sisteme integrate cu multiple canale de distribuție, securitatea datelor etc. Drept sursă a datelor au fost: literatura de specialitate, documente accesate şi chiar interviuri cu specialişti din domeniu, pentru a putea identifica în cel mai obiectiv mod şi nu doar teoretic factorii care influențează adopția şi interacțiunea Sistemelor Informaționale (SI) cu sectorul bancar.

***Cuvinte cheie:** e-canale de servicii, canale-mijloace de comunicație, calitatea sistemului, adopție, beneficii, integrare.*

ADVANTAGES OF THE INFORMATIONAL SYSTEMS IN THE BANKING SERVICES

Constantin DAVID,
Master in economics, PhD student,
Moldova State University

Reviewer: Angela TIMUŞ, PhD, IEFS

The purpose of this article is to analyze the factors that contribute to the effective interaction of the modern information systems like e-banking and the banking system. The novelty of the article lies in the situation from the banking market from the Republic of Moldova. Internet access that gains new positive dimensions year after year makes these solutions to be able to access anywhere and anytime and if we talk about costs, then they are less compared with the traditional transactions. The competitive situation among banks require them to promote e-channels of services: customer service more responsive, 24/24 availability, integrated systems with multiple channels of distribution, data security, etc. Data collection was made from the literature, accessed documents and even interviews with experts from this area in order to identify the most objective way and not just the theoretical one, factors influencing adoption and interaction of the Information Systems (IS) with the banking sector.

***Key words:** e-channel services, channels-means of communication, system quality, adoption, benefits, integration.*

PERFECȚIONAREA STRUCTURILOR DE GESTIUNE CORPORATIVĂ ÎN ÎNTREPRINDERILE MODERNE

Petru Ion ROŞCA, dr.hab., prof.univ., ULIM
Maria GÂF-DEAC, drd., ULIM (România)

În articol se arată că in procesul de management consiliul director al unei companii ia în considerare parametrii intrinseci ai legăturii intreprinderii cu realitatea mediului in care opereaza. În cazul în care accentul este pus (mai ales) pe politici şi pe monitorizare/supervizare, managementul companiei este considerat activ. În cazul în care efortul şi timpul sunt dedicate strategiei şi responsabilitatii, orientarea consiliului/ bordului director este spre exterior. In mediul productiv-economic şi de afaceri din România, în baza cercetarilor noastre, există încă suprapuneri conceptuale privind aspectele de mai sus si nu se identifica generalizat distincţia neta, necesară între gândirea în termeni de bord conceptual şi conducere executiva. Organizarea managementului corporativ, considerat convenţional "bun", presupune faptul ca se creează conditiile de a se acţiona cu integritate, simţ de responsabilitate şi competenţă în afaceri şi viaţa companiilor.

Cuvinte cheie: *management, structura organizatorică, bord director, gestiune corporativă*

IMPROVEMENT OF CORPORATE MANAGEMENT STRUCTURE IN MODERN ENTREPRISES

Petru Ion ROŞCA,PhD, Professor, ULIM
Maria GÂF-DEAC, PhD student, ULIM, (România)

The article shows that the corporate director board takes into account the intrinsic parameters of connection with reality environment in which the company operates can be found.

If the focus is (mostly) on policies and monitoring / supervision, company direction is inward. If the share of effort and time spent is on strategy and accountability, the orientation is outward. The productive-economic environment and business in Romania, according to our research, there are still conceptual overlaps and necessary distinction between thinking in terms of board and executive management. Organization of corporate management is assumed to be conventionally "good" when creating the act with integrity to being proven sense of responsibility and competence in business and corporate life.

Key words*: management, organizational structure, board directors, corporate management*

GESTIUNEA RISCULUI VALUTAR ÎN ACTIVITATEA SECTORULUI BANCAR

Radu CUHAL, PhD, NBM
Mihai UNGUREANU, NBM
Mircea BĂDULEȚEANU, BCR

Există o multitudine de tipuri ale activităţii bancare care sunt expuse la un risc valutar minimal, dar aceste activităţi sunt relativ puţine. O bancă poate înregistra mari pierderi în cazul unor operaţiuni valutare. Din acest motiv gestiunea riscului valutar prezintă o atenţie majoră pentru managerii de vârf.

Cuvinte cheie: *rata de schimb, expunere la risc valutar, risc, gestiunea riscului, procesul managementului riscului, sector bancar, tranzacţii spot şi forward.*

EXCHANGE RATE RISK MANAGEMENT IN THE BANKING SECTOR ACTIVITY

Radu CUHAL, PhD, NBM
Mihai UNGUREANU, NBM
Mircea BĂDULEȚEANU, BCR

There are many types of banking activity which takes up minimal foreign exchange risk, but they are few, but the bank may incur heavy losses in the case of certain foreign exchange transactions. Therefore, management of currency risk factor deserves special attention from senior management.

Key words: *exchange rate, exposure to currency risk, risk, risk management, risk management processes, banking sector, spot and forward transactions.*

ROLUL IMPOZITELOR LOCALE LA FORMAREA ŞI CREŞTEREA BAZEI FISCALE A TERITORIULUI

Lilia ROTARU, dr., cercet. şt. coord., IEFS

Recenzent: Maria COJOCAJU, dr. conf., USM

Impozitele şi taxele percepute în conformitate cu Codul Fiscal şi alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta reprezintă surse de venituri ale bugetului de stat şi ale bugetelor unităţilor administrative-teritoriale. Impozitele şi taxele generale de stat şi locale se stabilesc, se modifică şi se anulează exclusiv prin modificarea şi completarea Codului Fiscal.

ROLE OF THE LOCAL TAXES IN FORMATION AND GROWTH OF THE TERRITORIAL TAX BASE

Lilia ROTARU, PhD, scientific coordinator, IEFS

Reviewer: Maria COJOCAJU, PhD, conf., USM

Taxes and fees collected under the Tax Code and other regulations adopted in accordance with it, represent the revenue sources for the state budget and the budgets of the administrative-territorial units. General state and local taxes and fees are established, modified and canceled only by amending and completing the Tax Code.

ÎMPRUMUTUL ŞI CREDITUL BANCAR ÎN CIRCUITUL FINANCIAR DIN ECONOMIA NATIONALA

Ion CERTAN, lector-magistru,
Universitatea de Stat din Moldova

Recenzent: Galina ULIAN,
dr. hab., prof. univ., USM

În prezent, Republica Moldova face eforturile de a reforma economia sa. Punctul de plecare pentru reconstrucţia economiei naţionale este crearea şi dezvoltarea unui sistem de finanţare bazat pe principii moderne şi eficiente şi mecanisme.

Articolul consideră că una dintre principalele direcţii de dezvoltare la situaţia actuală în sursele de finanţare ca credit ca sistemul lor de microfinanţare prezente şi viitoare. Acest articol consideră căile de formare şi distribuire - surselor financiare.

Cuvinte cheie: *Finante, activităţi, credite, investiţii, banca comercială, salvarea şi Asociaţia de credit.*

BORROWING AND BANS' LOAN IN THE NATIONAL ECONOMY FINANCIAL TURNOVER

Ion CERTAN, lector-magistru,
Universitatea de Stat din Moldova

Reviewer: Galina ULIAN,
PhD, prof. univ., USM

Nowadays Republic of Moldova makes efforts to reform its economy. The starting point for the reconstruction of national economy is foundation and development of a finance system based on modern and efficient principles and mechanisms.

The article considers one of the main directions in development from the current situation within the sources of financing like as credit as their present and future microfinance system. This article considers the ways of formation and distribution of financial sources.

Key words: *finance, activities, loans, investment, commercial bank, saving and credit association.*

VALORIFICAREA POTENŢIALULUI CREATIV AL ÎNTREPRINDERII ÎN FORMAREA UNEI ORGANIZAŢII INOVAŢIONALE

Cristina ŢURCANU, drd.,
Academia de Studii Economice a Moldovei

Recenzent: Ion SÂRBU,
dr. hab., prof. univ., ASEM

O întreprindere nu poate avea performanţe mari, dacă nu-şi instituie o organizare care ar permite interacţiunii potenţialului creativ cu cel inovaţional. Astfel, organizaţia se transformă dintr-o întreprindere orientată spre piaţă la una inovaţională. Organizaţia inovaţională reprezintă un sistem complex, care implică pe fiecare în organizarea, dezvoltarea şi implementarea noilor idei pentru atingerea scopurilor. Această implicare include toţi angajaţii, de la directori executivi la simpli muncitori. Organizaţia care tinde spre a deveni inovatoare, trebuie să-şi exploreze la maxim potenţialul creativ existent.

Cuvinte cheie: *Creativitate, inovare, potenţial creativ, organizaţie inovaţională, climat inovaţional, climat creative, management.*

THE VALORIZATION OF COMPANY'S CREATIVE POTENTIAL IN THE FORMATION OF AN INNOVATIONAL ORGANIZATION

Cristina ŢURCANU, PhD student,
Academy of Economic Studies of Moldova

Reviewer: Ion SÂRBU,
PhD, prof. univ., ASEM

A company can't have great performance, if it does not establish an organization that would allow the interaction between the creative potential and innovation potential. Thus, the organization is transformed from a market-oriented company in an innovative one. The innovative organization is a complex system that involves everyone in the organization, development and implementation of new ideas to achieve goals. This involvement includes all employees, from executives to the ordinary workers. The organization who wants to become innovative, should explore the existing creative potential.

Key words: *Creativity, innovation, creative potential, innovative organisation, innovative climate, creative climate, management.*

INEVITABILITATEA CRIZELOR ECONOMICE MONDIALE

Viorica SPEIANU,
drd., lect.superior, ULIM

Recenzent: Silvestru MAXIMILIAN,
dr.hab., prof. univ., ULIM

Sistemul financiar mondial în diferite perioade, se găseşte la diferite nivele de echilibru. Altfel spus, sistemul financiar mondial mai mult se găseşte în dezechilibru decât în echilibru. Unele din cauzele, generatoare de crize financiare contemporane pot fi explicate, evitate. În baza unei politici sociale în ultimii ani în SUA au profitat de accese la credite bancare o mare parte de populaţie lipsită de venituri constante şi de locuri de muncă. Creditele favorabile pentru păturile sărace de populaţie au contribuit la creşterea cererii, în consecinţă la creşterea preţurilor. Actualmente, teoria economică dispune de un arsenal puternic de metode pentru asigurarea soluţionării celor mai diverse probleme la nivelul micro- şi macro-economic însă lipsesc principiile, conceptele, metodele, metodologia de funcţionare a sistemului financiar-mondial în sistemul interbancar, bancă-investitor, bancă-debitor, investitor-debitor. În perioadele post-criză rata creşterii preţurilor este net superioară ratei creşterii preţurilor în perioada pre-criză financiară.

Cuvinte cheie: *echilibru economic, credite bancare, capitalului productiv, productivităţii muncii.*

INEVITABILITY OF ECONOMIC CRISIS

Viorica SPEIANU,
PhD student, senior lecturer, ULIM

Reviewer: Sylvester MAXIMILIAN,
PhD, prof. univ., ULIM

Global financial system at different times, is found at different levels of balance. In other words, more global financial system is in disequilibrium than equilibrium. Some of the causes that generate the contemporary financial crisis can be explained, avoided.

Based on social policy in recent years in the U.S. took advantage of accesses to bank loans for people without much income and steady jobs. Loans favorable for the poor population have contributed to increased demand, therefore higher prices.

Currently, economic theory has a powerful arsenal of methods to ensure the settlement of various problems in the micro- and macro-economic but lacks principles, concepts, methods, method of operation of the global financial interbank system, bank-investor bank-borrower, the investor-borrower. In post-crisis periods price growth rate is much higher growth rate of prices in the pre-financial crisis.

Key words: *economic equilibrium, bank loans, capital productivity, productivity.*

SEMNIFICAŢIA, STAREA ACTUALĂ ŞI METODELE DE STIMULARE ALE EXPORTULUI PRODUCŢIEI VITI-VINICOLE

Maria FIŞTIC,
lect. sup. univ., UASM

Recenzent: Olga SÂRBU,
dr., conf. univ., UASM

În prezentul articol s-a evidenţiat semnificaţia şi importanţa economică a ramurii viti-vinicole pentru Republica Moldova, precum şi a exportului producţiei finite a ramurii analizate. De asemenea s-a făcut o analiză amplă a indicatorilor principali de dezvoltare a sectorului viti-vinicol a exportului produselor alcoolice şi s-au evidenţiat factorii creşterii potenţialului de export.

Cuvinte cheie: *impact economic, potenţialul de export, exportul producţiei alcoolice, pieţe de desfacere, volume de producţie, indicatori principali.*

SIGNIFICANTLY, THE CURRENT STATUS AND STIMULATION METHODS OF EXPORT PRODUCTION OF WINE

Maria FIŞTIC,
university lecturer, UASM

Recenzent: Olga SÂRBU,
PhD, conf. univ., UASM

In this article has highlighted the significance and economic importance of vine and wine sector in Moldova, as well as export of finished products of industry analysis. Also made a comprehensive analysis of key indicators of development of the wine sector and the export of alcoholic products have export potential growth factors evidence.

Key words: *economic impact, the potential for export, export of alcoholic products, markets, production volumes, main indicators.*

INTENSIFICAREA CREŞTERII PORCINELOR ÎN BAZA INOVAȚIILOR ŞI INVESTIȚIILOR

L.A. BAHCIVANJI, dr., UASO
V.S. LESOGOROVA, dr., conf. univ.,
Universitatea Agrară de Stat din Odesa

Recenzent: Valeriu DOGA, dr. hab., IEFS

Creşterea porcinelor a avut întotdeauna o prioritate în domeniul creşterii animalelor şi dezvoltarea agriculturii în cadrul unui stat, în general. Renaşterea industriei porcinelor nu reprezintă doar o necesitate alimentară în scopul asigurării nevoilor populației în produse de carne, dar, de asemenea, şi o industrie viabilă şi eficientă din punct de vedere economic care, în termeni moderni, este văzută ca o sursă stabilă de capital circulant al întreprinderilor în scopul asigurării securității alimentare a țării şi extinderea potențialului de export al Ucrainei.

INTENSIFICATION OF PIG-BREEDING ON THE INNOVATION AND INVESTMENT BASIS

L.A. BAHCIVANJI, PhD, UASO
V.S. LESOGOROVA, PhD, Associate Professor,
Odessa State Agrarian University

Reviewer: Valeriu DOGA, PhD, IEFS

Pig-breeding always took priority in the field of animal husbandry and agriculture development in the state in general. Renaissance of pig industry is not only food necessity to ensure people's needs in meat products, but also economically viable and efficient industry which in modern terms is seen as a stable source of working capital of enterprises ensuring of state food security and extension of the export potential of Ukraine.

CLUSTERUL ŞI ROLUL LUI ÎN DEZVOLTAREA ECONOMIEI EUROPENE

Natalia MOCANU, dr.,
Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Recenzent: Petru TOMIȚĂ, dr. prof.univ. interimar, UASM

Lipsa producției autohtone în prezent este pe larg compensată prin furnizările de import, despre care fapt s-a vorbit în partea analitică a lucrării. Formarea sectorului clusterial de producere constituie o soluție, practic, lipsită de alternativă a problemelor sus-menționate. Prin integrarea pe verticală (sub formă de clustere) se asigură menținerea proporțiilor optime dintre diferite trepte (de fapt – diferite ramuri) ale lanțurilor valorice. Fiind materializate la nivel de cluster procesele de integrare pe verticală în mod automat contribuie la respectarea corelației optime dintre ramuri la nivel național

Cuvinte cheie: *cluster, sector economic, întreprinderi, locuri de muncă, finanțare.*

CLUSTER AND ITS ROLE IN THE DEVELOPMENT OF THE EUROPEAN ECONOMY

Natalia MOCANU, PhD,
Agrarian State University of Moldova

eviewer: Petru TOMIȚĂ, PhD, prof.univ. interimar, UASM

The lack of domestic production is now largely compensated by the import supplies, which actually was spoken in the analytical part of the work. Formation of production cluster sector represents a solution, practically with no alternative to the above problems. Through vertical integration (as clusters) there is ensured the maintenance of optimal proportions of the different steps (actually – different branches) of the value chain. Being materialized at the cluster level, processes of vertical integration automatically contribute to the optimal correlation between branches at the national level.

Key words*: cluster, economic sector,enterprises, jobs, funding*

PARTICULARITĂȚILE UTILIZĂRII EFICIENTE A RESURSELOR FUNCIARE ÎN LEGUMICULTURA REPUBLICII MOLDOVA

Ion BARBAROŞ, UASM

Recenzent: Tatiana TOFAN, dr., IEFS

Se expune rezultatele în baza experienței referitor la eficiența utilizării fondului funciar în legumicultură. Se propun câteva direcții de îmbunătățire a fondului funciar prin înființarea plantațiilor legumicole productive în Republica Moldova.

Cuvinte cheie: *eficiența utilizării fondului funciar, productivitatea, profitul, înființarea plantațiilor legumicole.*

PARTICULARITIES FOR EFFICIENT USE OF LAND RESOURCES IN VEGETABLE GROWING IN REPUBLIC OF MOLDOVA

Ion BARBAROŞ, UASM

Reviewer: Tatiana TOFAN, PhD, IEFS

Based on the previous experience a locative efficiency of land in the business activity. This article proposes some directions of improvement the user for development in planting of living many years in Moldova.

Key words: *a locative efficiency of land, productivity, profit, planting of vegetables.*

STRATEGIA ADOPTĂRII DECIZIEI MANAGERIALE: LANSAREA UNUI NOU PRODUS PE PIAŢĂ

Natalia SUDITU, drd.

Recenzent: Rodica PERCIUN, dr., IEFS

În prezent, atunci când se petrec procese ample şi profunde de depăşire a crizelor economice şi manageriale, problema deciziilor calificate capătă o valoare substanţială. Într-un mediu de piaţă competitiv, soluţiile adecvate şi metodele de realizare a acestora reprezintă nişte factori de supravieţuire a organizaţiei. [1] Se extinde domeniul de aplicare şi diversitatea de construcţie economică şi socio-culturală, relaţiile financiare, economice şi sociale devin mult mai complexe şi ramificate. ***Cuvinte cheie:*** *inovatii,produs nou, sector agrar, decizia manageriala.*

STRATEGY OF MANAGEMENT DECISIONS MAKING: BRINGING A NEW PRODUCT ON THE MARKET

Natalia SUDITU, PhD student

Reviewer: Rodica PERCIUN, PhD, IEFS

Currently, when there are happening extensive and deep processes of overcoming the economic and managerial crisis, the problem of truly qualified solutions becomes very valuable. In a market competitive environment, adequate solutions and methods to implement them, are factors of survival of the organization. [1] There are expanded the scope and diversity of economic and socio-cultural constructions; financial, economic and social ties become more complex.

Key words*: inovation,new product, sector of agriculture, managerial decision.*

ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE: EVALUĂRI ŞI ANALIZE

Aurelia ŞUŞU-ŢURCAN, dr., conf.univ., AŞM

Recenzent: Alexandru STRATAN, dr. hab., IEFS

Evaluarea cercetării-dezvoltării şi comparabilitatea indicatorilor statistici pe plan internaţional reflectă competitivitatea ţării şi poziţia ei în domeniul ştiinţei, inovării şi difuzării noilor tehnologii. Mai buna înţelegere a factorilor care contribuie la succes în acest domeniu este ajutată de folosirea indicatorilor de referinţă, ca instrument de identificare a celor mai bune practici.

Cuvinte cheie: *Evaluarea statistică, cercetare-dezvoltare, Indicatorii de intrare, indicatori de ieşire, baza tehnico-materială a organizaţiilor ştiinţifice, cheltuielile activităţii de cercetare-dezvoltare.*

RESEARCH AND DEVELOPMENT: ASSESSMENTS AND ANALYSIS

Aurelia ŞUŞU-ŢURCAN, PhD, prof.associate, ASM

Reviewer: Alexandru STRATAN, dr. hab., IEFS

The evaluation of the research and development and comparability of statistics indicators on international background reflect country competitiveness and it position regarding field of science, innovation and distribution of new technologies. Better comprehensions of the factors that contribute at the success in these fields are helped by using proper indicators like instruments of identification of the best practice.

Key words: *Statistical evaluation, research and development, indicators input, indicators output, technical-materials basis of scientific organizations, expenditure frameworks of research and development.*

PERFORMANŢELE INVESTIŢIILOR STRĂINE DIRECTE ÎN REPUBLICA MOLDOVA ÎN PERIOADA POST CRIZĂ

Andrei TIMUŞ, drd., IEFS
Victoria CLIPA, drd., IEFS

Recenzent: Ivan LUCHIAN, dr., IMI NOVA

De-a lungul ultimelor decenii, în condiţiile existenţei unei conjuncturi foarte complexe ale economiei mondiale, Investiţiile Străine Directe (ISD) au devenit un factor determinat al creşterii economice şi extinderii procesului de globalizare. Prin multiplele beneficii pe care le prezintă, ISD au deschis pentru ţările lumii, şi mai cu seamă cele în curs de dezvoltare care suferă de o insuficienţă critică de capital, noi posibilităţi de evoluare economică. În pofida faptului, că fluxurile de ISD au cunoscut o dezvoltare largă în ultimele decenii la nivel mondial, foarte multe ţări s-au dovedit a fi incapabile de a atrage investiţii în economiile locale şi să le transforme într-un catalizator al creşterii economice. Prezentul articol se focusează pe analiza performanţelor ISD în Republica Moldova în perioada post criză.

FOREIGN DIRECT INVESTMENT PERFORMANCE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA POST-CRISIS PERIOD

Andrei TIMUŞ, PhD student, IEFS
Victoria CLIPA, PhD student, IEFS

Reviewer: Ivan LUCHIAN, PhD, IMI NOVA

Over the last decades, under the influence of the existing trends in the world economy, Foreign Direct investments (FDI), have become an important factor of economic growth and expansion of global linkages. Taking into account the multiple benefits FDI can bring, this flows opened new opportunities for world countries, especially for the developing ones suffering from a serious capital shortage. Despite their strong development in the last decades, many countries have proved to be unable to attract investments in local economies and to transform them into a catalyst for economic growth. The paper presents an analysis of FDI performance in Republic of Moldova in the post crisis period.

ABORDĂRI STRATEGICE PRIVIND ASIGURAREA SECURITĂŢII ALIMENTARE A REPUBLICII MOLDOVA

Victor MOROZ, dr., IEFS
Anatolie IGNAT, IEFS

Recenzent: Elena ACULAI, dr., IEFS

Problema securităţii alimentare în Republica Moldova este legată în principal de accesul economic al grupurilor sociale vulnerabile la produsele alimentare. Creşterea productivităţii agricole, fiind stimulată de investiţiile Guvernului Republicii Moldova în infrastructura rurală, inclusiv cea de irigare, în ştiinţa agricolă şi capacităţile de extensiune, precum şi stimulentele financiare adecvate ar putea contribui semnificativ la creşterea economică şi reducerea sărăciei în zonele rurale, şi, prin urmare la creşterea securităţii alimentare a Republicii Moldova.

Cuvinte cheie: *Securitatea alimentară, sectorul agro-alimentar.*

STRATEGIC APPROACHES TO ENSURE THE FOOD SECURITY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Victor MOROZ, PhD, IEFS
Anatolie IGNAT, IEFS

Reviewer: Elena ACULAI, PhD, IEFS

Food security problem in Moldova is mainly linked to economic access to food of vulnerable social groups. Increasing agricultural productivity driven by Government investments in rural infrastructure, including irrigation, in agricultural science and extension capacities, as well as appropriate financial incentives could contribute significantly to economic growth and poverty reduction in rural areas, and subsequently to increased food security of the Republic of Moldova.

Key words*: Food security, agro-food sector.*

ECHILIBRAREA BUGETULUI PUBLIC PRIN PRISMA AJUSTĂRII VENITURILOR ŞI CHELTUIELILOR

Constantin AGAFIŢĂ, drd., IEFS

Recenzent: Tatiana MANOLE, dr. hab., IEFS

Această lucrare îşi propune să ofere o scurtă analiză a procedurii de alocare a resurselor financiare publice. O dezvoltare inegală, iraţional economică în cadrul unei ţări rezultă în schimbarea echilibrului şi influenţează echilibrul global şi al cetăţenilor statului. Echilibrarea bugetului este o necesitate. Găsirea unor soluţii optime pentru echilibrul bugetar va permite o reducere a disproporţionalităţii între regiuni sau între mediul rural şi urban.

Cuvinte cheie: *echilibru bugetar, politică bugetară, venituri bugetare, cheltuieli bugetare.*

BALANCING THE BUDGET IN TERMS OF PUBLIC REVENUE AND EXPENDITURE ADJUSTMENTS

Constantin AGAFITA, PhD student, IEFS

Reviewer: Tatiana MANOLE, PhD, IEFS

This paper aims to provide a short analysis of the procedure for public financial resources allocation. An unequal, irrational economic development within a country results in changing the equilibrium and influences the overall balance and the individuals of the state. Balancing the budget is a necessity. Finding some optimal solutions for the budget equilibrium will allow a reduction of the disproportionality between regions, counties or between the rural and urban medium.

Key words: *budget balance, fiscal policy, budget revenues, budget expenditures.*

SOCIOLOGIE/SOCIOLOGY

ASPECTE TEORETICO-METODOLOGICE ALE CERCETĂRII STRUCTURII SOCIALE ÎN CONDIȚIILE TRANSFORMĂRII SOCIETĂȚII MOLDOVENEŞTI

Victor MOCANU, dr., IIEŞP
Nicolae SALI, ULIM

Recenzent: Vladimir BLAJCO, dr. hab., IIEŞP

Transformările socio-economice şi politice din Republica Moldova au dus la formarea de noi grupuri sociale / straturi, noi structuri profesionale şi au schimbat structura societăţii ca întreg. Pentru a reliefa un tablou cât mai adecvat al stratificării sociale în Republica Moldova, văzut prin prisma formelor de stratificare (economică, politică, socio-profesională şi culturală), autorii concretizează unele aspecte teoretico-metodologice care se referă la: definirea şi delimitarea fenomenului de stratificare sociala; teorii asupra stratificării; manifestarea stratificării; variabile de stratificare; tehnici de stratificare.

Cuvinte cheie: *clasă socială, structură socială, stratificare socială, educaţie, ocupaţie, mod şi stil de viaţă.*

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE RESEARCH OF SOCIAL STRUCTURE IN THE CONDITIONS OF MOLDOVAN SOCIETY'S TRANSFORMATION

Victor MOCANU, PhD, IEIPS
Nicolae SALI, ULIM

Reviewer: Vladimir BLAJCO, PhD, IEIPS

Socio-economic and political transformations in Moldova lead to the formation of new groups/strata, new professional structures and changed the structure of society as a whole. To highlight a picture of the social stratification in Moldova, seen through the forms of stratification (economic, political, socio-professional and cultural) the authors reflected the theoretical and methodological aspects relating to: the definition and delimitation of the phenomenon of social stratification, the stratification theory, the manifestation of stratification, the stratification variables, stratification techniques.

Key words: *social class, social structure, social stratification, education, education, fashion and lifestyle.*

Bun de tipar: 30.12.2011. Tirajul 100 ex.
Coli de tipar 25,86. Coli editoriale 20,14. Com. 4.
Complexul-Editorial al IEFS, 2011